

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 4203/2019
08.07.2020.године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Божицара Вујичића, председника већа, Весне Субић и Јелице Бојанић Керкез, чланова већа, у парници тужиоца АА из ... кога заступа пуномоћник Соња Поповић, адвокат из ..., против туженог Града Новог Сада, кога заступа Градски правобранилац са седиштем у Новом Саду, ради исплате накнаде за одузето земљиште, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 1038/19 од 13.06.2019. године, у седници већа одржаној дана 08.07.2020. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж 1038/19 од 13.06.2019. године и предмет враћа другостепеном суду на поновно одлучивање о жалби туженог.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П 1694/2018 од 07.11.2018. године тужбени захтев је делимично усвојен, па је обавезан тужени Град Нови Сад да исплати тужиоцу АА из ... укупно 659.400,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана пресуђења па до исплате и парничне трошкове у износу од 244.488,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности па до исплате, све у року од 15 дана, док је тужбени захтев у делу за исплату законске затезне камате на износ главног дуга почев од 18.02.2015. године до дана пресуђења одбијен.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 1038/19 од 13.06.2019. године, ставом првим изреке, жалба туженог је усвојена, пресуда Основног суда у Новом Саду П 1694/2018 укинута у усвајајућем делу за тужбени захтев и у делу одлуке о трошковима парничног поступка, те је одбијен тужбени захтев којим је тужилац АА из ... тражио да се тужени Град Нови Сад обавезе да тужиоцу исплати 659.400,00 динара са законском затезном каматом почев од дана пресуђења до исплате и обавезан тужилац да туженом исплати износ од 118.500,00 динара на име накнаде трошкова поступка, у року од 15 дана. Ставом другим изреке одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду, у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 18/20), па је утврдио да је ревизија тужиоца основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 74. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Међутим, другостепени суд је учинио битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези чланова 228, 230. и 231. Закона о парничном поступку, као и у вези члана 8. ЗПП, на коју се у наводима ревизије посебно указује.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био уписан као носилац права коришћења на осталом грађевинском земљишту у државној својини – парцели број ... у ... улици у КО Такође, тужилац је власник и парцеле број ... уписане у лист непокретности број ... КО ... – земљиште у грађевинском подручју под зградама – објектима и уз зграде – објекте. Парцела ... настала је од дела парцеле ... према старом стању КО ..., а према копији плана издатој од Службе за катастар непокретности, ова парцела је у саставу улице ... и налази се до парцеле Према генералном плану ... („Службени лист Града Новог Сада“ број 18/2003, 26/2007) парцела ... у КО ... је намењена за саобраћајну површину – улицу ... у ... и није намењена за изградњу. Парцела је опремљена уличним инсталацијама водовода и канализације, електроенергетским и гасним инсталацијама и уличном мрежом електронских комуникација.

Када је у КО рађена комасација, истовремено је рађен и премер грађевинског реона, од 1974. до 1977. године. Тада је тужиоцу, као сувласнику у 2/3 дела тадашње парцеле грађевинског земљишта број ..., на усменој расправи у предмету излагања фактичког стања на основу извршеног премера, у оквиру поступка комасације земљишта у грађевинском реону, дана 10.10.1977. године предочено да је парцела ... након премера фактичког стања прешла у улицу и одузета као друштвена својина. У комасацији за одузето земљиште није утврђена накнада.

Тужилац је купио плац 1972. године након чега је на том плацу саградио кућу, уз грађевинску дозволу. Његов плац је био ограђен жицом, која је, у време проширења улице ... померена ка кући, а затим је улица асфалтирана. У првостепеном поступку је утврђена тржишна цена непокретности.

Имајући у виду овако утврђено чињенично стање првостепени суд је закључио да је проширење ... улице било одређено новим премером грађевинског реона ..., а одузимање земљишта ради проширења спровела Комисија за комасацију тек 1977. године, да је тужилац доказао да је његова парцела прешла у састав улице, те да је имовина тужиоца умањена тако што је парцела која је била у његовом власништву прешла у улицу, па је тужилац онемогућен у вршењу власничких права. Пошто накнада за одузето земљиште није исплаћена тужиоцу, нити је вођен поступак за утврђивање накнаде, те да је тужени Град Нови Сад земљиште својим планским актима и фактичким радњама на терену привео одговарајућој намени улице у насељеном месту, првостепени суд је, применом одредби Закона о основама својинскоправних односа, Закона о јавној својини и Закона о експропријацији, као и члана 1. Протокола број 1. уз Европску конвенцију о људским правима и члана 58. Устава Републике Србије, обавезао Град Нови Сад да тужиоцу исплати накнаду за фактички одузето земљиште.

Другостепени суд је, оценом исказа тужиоца и вештака Срђана Мрђена, као и његовог писменог налаза и мишљења, закључио да тужилац није доказао да је приликом куповине плаца ступио у искључиви власнички посед дела тадашње парцеле, сада ... на коме је постојао земљани пут, да је у време 1972. године постојала ... улица која је касније, у току 1977. године проширена и асфалтирана, а да није утврђено колики је био плац тужиоца на овој парцели – улици и која површина ове парцеле је одузета приликом проширења ... улице. Такође, другостепени суд је закључио да је тужиоцу исплаћена накнада за фактички експроприсано земљиште, па је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев.

Према оцени Врховног касационог суда другостепени суд није могао, без непосредног саслушања на заказаној расправи, да другачије оцени исказ тужиоца, а у склопу са тим и исказ вештака, на околност постојања ... улице у време када је тужилац купио свој плац и уласка у државину дела парцеле на коме је била већ тада формирана ... улица, као земљани пут. Такође, погрешно је другостепени суд закључио да је тужиоцу исплаћена накнада за фактички одузету спорну парцелу на основу потврде коју је доставио тужени, а из које се не може закључити за које одузето земљиште је тужиоцу исплаћена накнада. При томе, у поступку је било предложено да се здруже, ради увида, списи Р 560/94, у којима је вођен поступак за утврђивање накнаде за фактички одузето земљиште тужиоцу, што није учињено, а из тих списа би се поуздано утврдило да ли је тужиоцу исплаћена накнада за спорно земљиште или неко друго земљиште. У том смислу, основано се у ревизији указује да терет доказивања постојања исплате за фактички одузету парцелу пада на терет туженог, а не тужиоца. Поред тога, није цењена околност да је о фактичком одузимању спорне парцеле расправљано у поступку комасације која је спроведена у смислу Закона о комасацији и арондацији („Сл. лист САП Војводине“ бр. 27/72), те да ли је тужиоцу одређена новчана накнада, односно дато друго земљиште, у смислу одредби тог Закона.

Због свега наведеног ревизија тужиоца је морала бити усвојена и одлучено као у изреци пресуде.

У поновном поступку другостепени суд ће поступити по примедбама из овог решења и одржати расправу на којој ће саслушати тужиоца и вештака Срђана Мрђена на околност проширења ... улице одузимањем дела парцеле тужиоца и околност исплате накнаде за спорно земљиште, при чему ће имати у виду површину земљишта коју је тужилац купио, ширину ... улице у време када је тужилац купио плац и садашњу ширину ... улице (што се може утврдити из скице вештака Срђана Мрђена), на који начин ће утврдити да ли је тужиоцу фактички одузет део земљишта приликом проширења ... улице и у којој површини. При томе, имаће у виду да је наведена парцела била предмет комасације, као и да је тужени дужан да докаже да је тужиоцу исплатио накнаду за фактички одузето земљиште, односно за кп.бр. ... у површини од 1 ар 57 м², односно да је тужилац добио друго земљиште из комасационе масе.

Пошто поступи по наведеним примедбама, другостепени суд ће поново одлучити о жалби туженог.

Из наведених разлога одлучено је као у изреци решења, на основу члана 416. став 2. Закона о парничном поступку.

**Председник већа-судија
Божидар Вујичић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић